

https://www.monasterium.net/mom/IlluminierteUrkunden/1318-02-17_Stuttgart/charter

1318-02-17, Avignon

Bischofsammelindulgenz:

Patriarch Isnardus von Antiochia und 11 weitere Erzbischöfe und Bischöfe verleihen dem neuen Altar der hl. Maria, Nicolaus und Allerheiligen im Spital zu Gröningen je 40 Tage Ablass (nach Archivdatenbank).

Original

Aufbewahrungsort:

Stuttgart, Landesarchiv Baden-Württemberg Abt. Hauptstaatsarchiv
Stuttgart, A 602, Nr. 8888

[https://de.wikipedia.org/wiki/Heilig-Geist-Spital_\(Markgr%C3%B6ningen\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Heilig-Geist-Spital_(Markgr%C3%B6ningen))

Das **Heilig-Geist-Spital in Gröningen**, heute [Markgröningen](#) im [badenwürttembergischen Landkreis Ludwigsburg](#), wurde im 13. Jahrhundert von [Brüdern](#) des [Heilig-Geist-Ordens](#) begründet, die Spitalkirche 1297 geweiht. Das für Armen- und Krankenpflege zuständige [Spital](#) entwickelte sich zu einer [Klosteranlage](#) mit reichem Grundbesitz.

Transkription

Universis christi fidelibus presentes littere pervenerint. Nos miseratione divina
frater Ysnardus Patriarcha Antiochenus. Janislaus Gnezenensis, Rostannus Neopatonensis, et Reymundus Adrianopolitanus, Archiepiscopi. Petrus Civitate nove, Petrus Narniensis, Berengarius Carpentoratensis, Andreas Croensis, Guillelmus Cunaviensis, Guillelmus ad partes tartarorum, Jacobus de Cabano, et Petrus Achilonensis, Episcopi, salutem in domino sempiternam. Serena virgo mater plena deliciis dulcis dei genitrix Salvatoris humanarum laudum preconiiis digne meruit venerari que solem iustitie dominum nostrum ihesum christum mundo edidit salvatorem de cuius uberum dulcedine egris

medicina, languentibus solamen, reis culpe remissio, cunctis patrocinium ipsius implorantibus misericordie rivulus noscitur emanare. Cupientes igitur ut altare de novo constructum precipue in honore ipsius gloriose dei genitricis Marie, ac beati Nicholai et omnium sanctorum in hospitali sancti Spiritus in Gruoningen Spirensis diocesis congruis honoribus frequentetur et ob eiusdem virginis gloriose piam intercessionem studiosius veneretur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui pro ipsius altaris dotatione seu emendis redditibus ad sustentationem capellani in eo perpetuo deservituri, necnon ad calicem, libros, luminaria, ornamenta, et alia ipsius altaris necessaria, ac presbyteris in eodem altari celebrantibus omnibus etiam ipsius altaris utilitatem et necessaria procurantibus et alio quovis modo manus porrexerint adiutrices, aut qui in extremis seu ultima voluntate ad dictum altare seu Capellano ipsius quicquam suarum legaverint facultatum. Quique in dicto altari missas et alia divina officia devote audierint, capellani etiam seu prebyteri quicumque ipsa divina ibidem celebrantes officia. Et qui Cimiterio hospitalis predicti in quo ipsum altare consistit elegerint sepulturam, et qui exequiis mortuorum eorumque sepulturis ibidem interfuerint. Cimiterium quod predictum per ambulando pro animabus omnium fidelium defunctorum orationem dominicam cum salutatione angelica dixerint. Et qui dictorum hospitalis et altaris presbyteros seu capellanos in deportatione salutaris eucharistie sacri videlicet corporis domini ad infirmos et redeundo ad ipsum hospitale vel altare. Et etiam administrationi extreme unctionis infirmorum interfuerint aut reverenter secuti fuerint et devote. Et qui ad dictum altare in dedicatione ipsius, necnon in singulis festivitatis gloriose virginis Marie, beatique Nicholai, et in commemoratione omnium Sanctorum in quorum veneratione dictum altare constructum dinoscitur. In festivitatis quoque Nativitatis domini nostri ihesu christi, Circumcisionis, Epiphanie, Palmarum, Parasceves, Resurrectionis, Ascensionis, Penthecostes, beati Petri et Pauli et omnium aliorum apostolorum, et Ewangeslistarum, quatuorque doctorum, Inventionis et Exaltationis sancte Crucis, Michaelis archangeli, Johannis Baptiste, beatorum Stephani, Laurentii,

Vincencii, Georgii, Mauricii et Dyonisii martirum. Beatorum Martini, Silvestri, Blasii, Anthonii, Benedicti, Dominici, et Francisci confessorum. ac beatarum Marie Magdalene, Elizabeth, Katherine, Margarete, Agnetis, Lucie, Gertrudis, Barbare, Walpurgis et Ursule, et undecim milium virginum et per octavas earundem festivitatum, ac in omnibus vigiliis earundem. Singulis quoque dominicis diebus, causa devotionis peregrinationis aut orationis accesserint. Et qui in ipsius hospitalis serotina pulsatione campane ter salutationem beate virginis ave Marie videlicet flexis genibus devote dixerint. Et qui pro salubri statu in hoc seculo fratris Henrici de Meinsheim ipsius altaris licet de Elemosinis et subsidio bonorum et fidelium fundatoris, ipso etiam sublato de medio pro ipsius omniumque fidelium defunctorum animarum salute orationem dominicam cum beate virginis angelica salutatione devote dixerint. Et quocienscumque omnia et singula premissa seu aliquod premissorum devote fecerint aut peregerint. Nos de omnipotentis dei misericordia beatorum Petri et Pauli apostolorum et omnium sanctorum eius meritis et auctoritate confisi, singuli nostrum singulos quadraginta dies indulgentiarum de iniunctis eis penitentiis misericorditer in domino relaxamus, dummodo loci dyocesanus ad id consensum prebuerit et assensum. In cuius rei testimonium presentes litteras fecimus sigillorum nostrorum appensione muniri. Datum Avinione anno domini a Nativitate eiusdem Millesimo. CCC°. XVIII°. XIII° kal. Martii. Pontificatus sanctissimi in christo patris et domini. domini Johannis divina providentia pape XXII. Anno secundo.

1)

**Universis christi fidelibus presentes littere
pervenerint. Nos miseratione divina**

2)

frater Ysnardus Patriarcha Antiochenus. Janislaus Gnezenensis, Rostannus Neopatonensis, et Reymundus Adrianopolitanus, Archiepiscopi. Petrus Civitate nove, Petrus Narniensis, Berengarius Car-

3)

pentoratensis, Andreas Croensis, Guillelmus Cunaviensis, Guillelmus ad partes tartarorum, Jacobus de Cabano, et Petrus Achilonensis, Episcopi, salutem in domino sempiternam.

4)

Serena virgo mater plena deliciis dulcis dei genitrix Salvatoris humanarum laudum preconiiis digne meruit venerari que solem iustitie dominum nostrum ihesum

5)

christum mundo edidit salvatorem de cuius uberum dulcedine egris medicina, languentibus solamen, reis culpe remissio, cunctis patrociniū ipsius implorantibus

6)

misericordie rivulus noscitur emanare. Cupientes igitur ut altare de novo constructum precipue in honore ipsius gloriose dei genitricis Marie, ac beati Nicholai et

7)

omnium sanctorum in hospitali sancti Spiritus in Gruoningen Spirensis diocesis congruis honoribus frequentetur et ob eiusdem virginis gloriose piam intercessionem studiosius

8)

veneretur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui pro ipsius altaris dotatione seu emendis redditibus ad sustenta-

tionem capellani in eo perpetuo deservituri, necnon ad calicem,

9)

libros, luminaria, ornamenta, et alia ipsius altaris necessaria, ac presbyteris in eodem altari celebrantibus omnibus etiam ipsius altaris utilitatem et necessaria procurantibus et alio quovis modo

10)

manus porrexerint adiutrices, aut qui in extremis seu ultima voluntate ad dictum altare seu capellano ipsius quicquam suarum legaverint facultatum. Quique in in dicto altari missas

11)

et alia divina officia devote audierint, capellani etiam seu prebyteri quicumque ipsa divina ibidem celebrantes officia. Et qui Cimiterio hospitalis predicti in quo ipsum altare consistit

12)

elegerint sepulturam, et qui exequiis mortuorum eorumque sepulturis ibidem interfuerint. Cimiterium quod predictum per ambulando pro animabus omnium fidelium defunctorum orationem

13)

dominicum cum salutatione angelica dixerint. Et qui dictorum hospitalis et altaris presbyteros seu capellanos in deportatione salutaris eucharistie sacri videlicet corporis domini ad infirmos

14)

et redeundo ad ipsum hospitale vel altare. Et etiam administrationi extreme unctionis infirmorum interfuerint aut reverenter secuti fuerint et devote. Et qui ad dictum altare in

15)

dedicatione ipsius, necnon in singulis festivitibus gloriose virginis Marie, beatique Nicholai, et in commemoratione omnium Sanctorum in quorum veneratione dictum altare con-

16)

structum dinoscitur. In festivitibus quoque Nativitatis domini nostri ihesu christi, Circumcisionis, Epiphanie, Palmarum, Parasceves, Resurrectionis, Ascensionis, Penthecostes,

17)

beati Petri et Pauli et omnium aliorum apostolorum, et Ewangeslistarum, quatuorque doctorum, Inventionis et Exaltationis sancte Crucis, Michaelis archangeli, Johannis Baptiste, beatorum Stephani,

18)

Laurentii, Vincencii, Georgii, Mauricii et Dyonisii martirum. Beatorum Martini, Silvestri, Blasii, Anthonii, Benedicti, Dominici, et Francisci confessorum. ac beatarum Marie Magdalene,

19)

Elizabeth, Katherine, Margarete, Agnetis, Lucie, Gertrudis, Barbare, Walpurgis et Ursule, et undecim milium virginum et per octavas earundem festivitatum, ac in omnibus vigiliis

20)

earundem. Singulis quoque dominicis diebus, causa devotionis peregrinationis aut orationis accesserint. Et qui in ipsius hospitalis serotina pulsatione campane ter salutationem beate virginis

21)

ave Marie videlicet flexis genibus devote dixerint. Et qui pro salubri statu in hoc seculo fratris Henrici de Meinsheim ipsius altaris licet de Elemosinis et subsidio bonorum et fidelium fun-

22)

datoris, ipso etiam sublato de medio pro ipsius omniumque fidelium defunctorum animarum salute orationem dominicam cum beate virginis angelica salutatione devote dixerint. Et quocienscumque

23)

omnia et singula premissa seu aliquod premissorum devote fecerint aut peregerint. Nos de omnipotentis dei misericordia beatorum Petri et Pauli apostolorum et omnium sanctorum eius

24)

meritis et auctoritate confisi, singuli nostrum singulos quadraginta dies indulgentiarum de iniunctis eis penitentiis misericorditer in domino relaxamus, dummodo loci dyocesanus ad id

25)

consensum prebuerit et assensum. In cuius rei testimonium presentes litteras fecimus sigillorum nostrorum appensione muniri. Datum Avinione anno domini a

26)

Nativitate eiusdem Millesimo. CCC°. XVIII°. XIII° kal. Martii. Pontificatus sanctissimi in christo patris et domini. domini Johannis divina providentia pape XXII. Anno secundo.